

«جلوه‌های مشارکت سیاسی زنان در قانون اساسی با تأکید بر اندیشه‌های شهید بهشتی»

سید محمدعلی هاشمی

چکیده

حق مشارکت زنان در عرصه سیاست یا به تعبیری مشارکت سیاسی زنان هم به هر روی از حقوق سیاسی - اجتماعی زنان است. مشارکت سیاسی دارای سطوح مختلفی است که پایین‌ترین سطح آن رأی دادن و بالاترین آن، داشتن مقام سیاسی یا اداری و در یک نگاه زمامداری است.

زنان نیز با عنایت به اینکه بخش قابل توجهی از جامعه انسانی را تشکیل می‌دهند، خواهان مشارکت مؤثر در فرآیند مسائل سیاسی‌اند. به‌رغم آنکه مشارکت سیاسی زنان امروز به‌عنوان یک دغدغه جهانی از سوی گروه‌های مختلف انسانی مورد توجه قرار گرفته است ولی هنوز در پس پرده سؤالات مختلف، مورد تردید قرار می‌گیرد. در جامعه ما با عنایت به پذیرش اندیشه اسلام سیاسی دغدغه در چارچوب شرع بودن این مشارکت از دیرباز وجود داشته و دارد.

در این میان، حقوق سیاسی زنان و میزان احترام به مشارکت سیاسی زنان در ایران پس از انقلاب ۱۳۵۷، بنا به دلایلی اهمیت فراوان دارد و مورد کنکاش و مذاقه اندیشوران و فرهیختگان قرار گرفته است. این بحث نه‌تنها در یک دانش که بین دانشجویان رشته‌های مختلف علمی از آن سخن رفته است. دانشجویان حقوق از یکسو و اندیشوران علوم سیاسی از سوی دیگر و جامعه‌شناسان و دیگر ارباب علوم از زوایای دیگر به بحث و بررسی از آن پرداخته‌اند.

«جلوه‌های مشارکت سیاسی زنان در قانون اساسی با تأکید بر اندیشه‌های شهید بهشتی (ره)» عنوان مقاله‌ای است که نویسنده در آن پس از تعریف و تبیین مشارکت و مشارکت سیاسی، ضمن اشاره به نماد و نمودهای احترام به حق مشارکت سیاسی زنان در قانون اساسی، ابتدائاً به بررسی و واکاوی اندیشه‌های شهید دکتر بهشتی - که به حق معمار و طراح قانون اساسی است - پیرامون عالی‌ترین سطح مشارکت که زمامداری باشد، پرداخته و در نهایت ضمن بررسی مبانی و مستندات انگاره‌های مختلف در ساحت مشارکت سیاسی زنان به اندیشه شهید دکتر بهشتی در رابطه با «مشارکت سیاسی

زنان» صحه می‌گذارد. توضیح آنکه انگاره و اندیشه‌های مختلفی در ساحت مسئله مشارکت سیاسی زنان وجود دارد؛ تعجب اینکه صاحبان این انگاره‌ها اجمالاً ادعا می‌کنند که اندیشه مطلوبشان دارای پایگاه و جایگاه شرعی است و بالاتر از این، در فرآیند استدلال بر اندیشه مطلوب خود به اسناد و ادله شرعی هم تمسک می‌کنند. ولی صاحب این مقاله ضمن تبیین، تحلیل و نقد مستندات انگاره‌های مخالفان زمامداری زنان (ریاست جمهوری)، نتیجه می‌گیرد که قرآن و اسناد شرعی زنان را از مشارکت در صحنه‌های اجتماعی و سیاسی محروم نکرده است و بین زن و مرد در این موارد تفاوتی نیست و به ظن خود به نوعی یار اندیشه شهید بهشتی در مسئله ریاست جمهوری زنان می‌شود.

کلیدواژه: شهید دکتر بهشتی، ریاست جمهوری، مشارکت سیاسی، زنان، قانون اساسی، ریاست جمهوری زنان.